

KOSOLAN TALO

Koe hurja Pohjanmaa!

Tässä vinkit kahteen teemaretkeen:

- Jääkärien jäljillä – tie itsenäisyyteen
- Käsityöretki Pohjanmaalle – aatteet, vaatteet ja luovuuden ilo

JÄÄKÄRIEN JÄLJILLÄ

Rohkea ja raskas tie itsenäisyyteen

Retkireitin etappeja:

Kosolan talo, Lapua

- sortovuodet, jääkärietappi
- pommitehdas
- suojeluskunnat ja lotat
- Vapaussota ja heimosodat
- Lapuan liike

Kulttuuri- ja yrityskeskus Vanha Paukku, Lapua / ent. Valtion patruunatehdas

Suomen jääkärimuseo, Kauhavan Kortesjärvi

Kauhavan ent. lentosotakoulu / sotien ja ilmailun historia

KOSOLAN TALO

JÄÄKÄRIEN JÄLJILLÄ

Rohkea ja raskas tie itsenäisyyteen

Miksi tulisitte Pohjanmaalle?
Isänmaan historia alkaa kiinnostaa ihmisiä usein enemmän, kun elämänkokemus karttuu. Retki Pohjanmaalle syventää tietoa Suomen vaiheista ja vahvistaa arvostusta omaakin kotiseutua kohtaan.

Retki alkaa Kosolan talosta Lapualla. Talossa on koettu neljän suvun kunnia ja menetykset Ruotsin ja Venäjän vallan alta isänmaan vapautumiseen. Jo Suomen sodassa 1808 koettiin rajut menetykset, kun venäläiset ryöstivät talonväen omaisuuden.

Sortovuodet synnyttivät Suomessa **itsenäisyys-haaveen ja jääkäriliikkeen**. Kosolan isäntä ja emäntä perustivat kotiinsa jääkärietapin ja pommitehtaan, ja joutuivat aktivismistaan myös kaltereiden taakse. Työ jatkui vapaussodassa, suojeluskunnassa ja lotissa.

1929–1932 Kosolan talo toimi kommunismin vastaisen **Lapuan liikkeen päämajana**. Kosolan perheessä elettiin rajusti liikkeen synty ja voitot, laittomuudet, rikostuomiot ja lakkauttaminen.

JÄÄKÄRIEN JÄLJILLÄ

Rohkea ja raskas tie itsenäisyyteen

Tätä vierailu Kosolassa on käytännössä

Opastettu vierailu siirtymineen kestää 1,5 – 2 tuntia. Opastus sisältää:

- Talokierroksen ja lottanäyttelyn
- Kuvitetun teematarinan ”Kosolan talon kuohuvat vuodet” noin 60 min.

Tarinalippu 12 € / hlö. Tiedustelut ja varaukset: myyntipäällikkö, historiaopas Heli Karhumäki | kievari@kosolantalo.fi | 044 2479677

Kahvi- tai lounastarjoilu katetaan ennakkotilauksesta noutopöytään vähintään 20 hengelle. Hinnat ja menuehdotukset ovat palveluesitteessä. Tarjoilulle kannattaa varata ohjelmaan aika.

Talokierroksella tutustutaan talon historiallisiin huoneisiin ja Jääkärikabinettiin. **Lottanäyttelyssä** on esillä pukuja, nukkeja, valokuvia, muistoesineitä ja lottatoimintaa kuvaavia pienoismalleja.

Kosolan talo itsessään on nähtävyys, yli 200-vuotias pohjalaisen rakennusperinnön helmi ja palkittu kulttuurikohde.

Talon vuosisatainen tarina jatkuu edelleen. Nykyinen omistaja, yrittäjä Jari Vesanen, haluaa säilyttää talon avoimena ja elävänä, jotta sen ja isänmaan historia välittyy uusille sukupolville.

JÄÄKÄRIEN JÄLJILLÄ

Rohkea ja raskas tie itsenäisyyteen

Retkireitin muita etappivinkkejä:

Kulttuuri- ja yrityskeskus Vanha Paukku
Vanhan Paukun tie 1 Lapua

Opastettu kierros 60 € / ryhmä, tarinaa mm. Valtion patruunatehtaan synnystä 1923, tehtaanjohtajan murhasta, sota-ajasta ja tehtaan räjähdyksestä 1976. Maksuton pääsy räjähdyksen uhrien muistokappeliin sekä neljään museoon: Lapuan patruunatehtaan ja Lapuanliikkeen museot, Pyhälahden valokuvaamo-museo ja Taidemuseo. Varaukset: visit@lapua.fi tai 044 4384582.

Paukussa myös: Lounasravintola Iso Prässi, museokauppa ja Lapuan Kankurien tehtaanmyymälä

Ent. Kauhavan Lentosotakoulu
Loppusuora 22 Kauhava

Lähde aikamatkalle Kauhavan ilmailun historiaan! Olli Niemisen kertomissa tarinoissa koetaan lentämisen hurmaa, hävittäjä-ässiä, punapommareita, Suomen sotavuosia ja sotilasromantiikkaa.

Opaskierros 1,5 tuntia, 5 € / henkilö tai 100 € / ryhmä, aina ennakkovarauksella. Tarina + arkilounas 18 € / henkilö, iltaisin ja viikonloppuisin 28 € / henkilö (min. 20 hlöä). Kohteessa monipuoliset ravintolapalvelut ja Lentohotelli. Varaukset 0400 152050 tai myynti@lentohotelli.fi. 0400 152 050. >>>

JÄÄKÄRIEN JÄLJILLÄ

Rohkea ja raskas tie itsenäisyyteen

Suomen Jääkärimuseo
Jääkärintie 80, Kortesjärvi (Kauhava)

Jääkäriliikkeen valtakunnallinen kokonaiskuva, jääkärien koulutus ja merkitys Suomen itsenäistymisessä. Runsas ja vaikuttava esineistö.

Ryhmävaraukset: 040 148 4420 tai 040 3566810 tai suomen.jaakarimuseo@kauhava.fi. Auki ti klo 10–14 ja pe klo 12–16 sekä sopimuksesta.

Pääsyliput 5 € / 3 €, alle 18-vuotiaat maksutta. Opastus ryhmälle aukioloaikana 25 €, muulloin 50 €. Museokorttikohde.

Toiminnallista ohjelmaa
Tilaa opastettu ampumaharjoitus!

Lapua Shooting Center | Vanhan Paukun tie 1 Lapua | Opastus, aseet ja ammukset ryhmille ennakkovarauksella (pistoolit, kiväärit ja haulikot). Pienille ryhmille sisäampumarata, suurille ulkoampumarata | Varaukset Jussi 050 3536 683, info@lapuashootingcenter.fi.

Lapuan ilma-aserata | Vanhan Paukun tie 1 Lapua | Opastus, varusteet, ilma-aseet ja ammukset ryhmille ennakko-varauksella | Eino 0400 2977723 lsalapua@gmail.com | lsalapua.fi.

JÄÄKÄRIEN JÄLJILLÄ

Rohkea ja raskas tie itsenäisyyteen

Majoitusta ryhmille Lapualla

Hotelli Lapuahovi ja ravintola keskustassa | 33 huonetta, 74 vuodepaikkaa | majoittujille aamiainen | Puistotie 2 Lapua | 050 3705677 | varaukset@lapuahovi.fi

Maisemahotelli Simpsiönkullas | 18 huonetta, 55 vuodepaikkaa | Yläkalliontaival 12 Lapua, 4 km keskustasta | Huoneista upeat näkymät lakeudelle | 044 771 7852 | info@simpsionkullas.fi

Wanha Karhunmäki | Karhunmäentie 923 Lapua |130 vuodepaikkaa | rauhallinen majoitus 10 km Lapuan keskustasta | entinen kristillinen kansanopisto, Körttimuseo | aamiainen ja ruokailut tilauksen mukaan | 06 437 7757 ja 050 540 1711 | info@wanhakarhunmaki.fi | wanhakarhunmaki.fi

JÄÄKÄRIEN JÄLJILLÄ

Rohkea ja raskas tie itsenäisyyteen

Majoitusta ryhmille Kauhavalla

Lentohotelli | ent. Kauhavan Lentosotakoulu | Loppusuora 22 Kauhava | Useita huonetyyppejä premium-tasosta hostel-majoitukseen. Satoja vuodepaikkoja, myös caravan-paikkoja. Miljöössä näkyy alueen historia lentosotakouluna ja varuskuntana. Huonevaraukset 050 4637515 tai info@lentohotelli.fi.

Härmän Kylpylä | Vaasantie 22 Ylihärmä (Kauhava) | hotelli ja ravintola, monipuoliset uima-altaat, hoitoja, viihteellistä ohjelmaa sekä uusi, elämyksellinen Paanu Relax Spa! | Ryhmämyynti 06 4831 600 | myynti@harmankylpyla.fi

PowerParkin majoitus | Puistotie 3 Alahärmä (Kauhava) | hotellihuoneita, mökkejä ja huoneistoja läpi vuoden | aamupala ja ravintolapalveluita | 010 3477 600 | info@powerpark.fi

Käsityöretki Pohjanmaalle

Aatteita, vaatteita ja luovuuden iloa

KOSOLAN TALO

Käden taidoilla on hellitty ja peloteltu

Miksi tulisitte Pohjanmaalle?

Kädentaitojen historia avautuu Kosolan talossa ja lähiseudulla dramaattisin tavoin. Tekstiilit sekä puu- ja metalliseppien tuotteet kertovat yllättäviä piirteitä seudun aatteista ja kansanliikkeistä, kauneuden tajusta ja yrittäjyydestä. Esineet kantavat merkityksiä.

Täällä vierailija tulee keskelle ilmiöitä, joista hän on ehkä vain kuullut tai lukenut, kuten häjyistä helavöineen ja muiluttajista sinimustine paitoineen.

Käden töillä on julistettu, alistettu, rakastettu ja peloteltu. Usko tai älä, mutta radikaalioikeistolla oli jopa omia kodintekstiileitä!

Kosolan talo Lapualla on käsityöretken hauska ja yllättävä lähtöpiste. Sen tarinassa näkyy tekstiileiden ja vaatetuksen hurja kirjo.

Talossa on käytetty kansallispukuja, körttipukuja, suojeluskunta- ja lottapukuja, lapuanliikkeen ja IKL:n tunnusasuja sekä herrasväen hienointa vaatepartta.

Talo on yli 200-vuotias pohjalaisen rakennusperinnön helmi ja palkittu kulttuurikohde. Sen vuosisatainen tarina jatkuu edelleen. Nykyinen omistaja, yrittäjä Jari Vesanen, haluaa säilyttää talon avoimena ja elävänä, jotta sen ja isänmaan historia välittyy uusille sukupolville.

Mahtitalon tytär Eelin Kosola nuorena Aino-puvussa. Jäätyään kiinni jääkäriaktivismista hänet vietiin vangin puvussa Vaasan vankilaan. Vankikuva tehty tekoälyllä.

Ei kiitos punaista!

Punaista väriä paheksuttiin Lapualla kahdesta syystä.
Jopa jussipaidasta tehtiin versio ilman punaista.
Mutta miksi? Tule kuulemaan!

Pohjanmaa on monien poliittisten ja uskonnollisten kansanliikkeiden maakunta. Vierailulla saat kuulla...

Ketkä ryöstivät talonväen vaatteet ja tekstiilit 1808?

Miten talossa vaatetettiin salaa 250 jääkärivärvättyä 1916 aivan venäläisten silmien alla?

Miksi Suomen ensimmäinen jussipaita syntyi Kosolassa ja muuttui koko maan supersankaripaidaksi?

Miksi körttipuku oli sekä vapautus että kahle?

Käsityömatkan vierailu Kosolassa

Opastettu vierailu siirtymineen kestää 1,5 – 2 tuntia.

Opastus sisältää:
- Talokierroksen ja lottanäyttelyn
- Kuvitetun teematarinan ”Käsityöretki Pohjanmaalle – aatteita, vaatteita ja luovuuden iloa” noin 60 min.

Talokierroksella tutustutaan talon historiallisiin huoneisiin. Esillä körttipukuja, eri aikakausien kodintekstiileitä sekä harvinaiset, aidot jääkäriunivormut. Lottanäyttelyssä on esillä mm. lottapukuja, lottanukkeja, valokuvia ja lottatoimintaa kuvaavia pienoismalleja.

Eelinin salongin komeasta kaapista löytyy 1920-luvun käsityö- ja vaateliike taidokkaana pienoismallina. Puoti on ollut Kosolassa, ja sillä vasta tarina onkin!

Kahvi- tai lounastarjoilu katetaan ennakkotilauksesta noutopöytään vähintään 20 hengelle. Hinnat ja menuehdotukset ovat Kosolan talon palveluesitteessä. Tarjoiluun varataan aikaa muun ohjelman lisäksi.

Puukot ja helavyöt ovat olleet koreilun, vallan ja maineen välikappale.

Tekstiilitaito on luovuuden kanava ja edelleen monen naisen tie yrittäjyyteen. Arvaatko muuten, miksi Lapualla ja Kauhavalla oli poikkeuksellisen paljon taitavia kotikutojia tekstiiliyritysten alihankkijoiksi? Se selviää täällä.

Muita kädentaitojen kohteita Lapualla

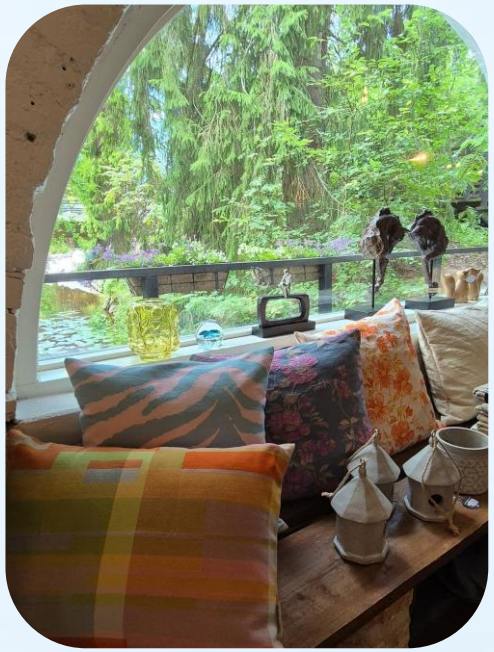
Onnistunut käsityömatka inspiroi matkailijaa vielä kotonakin. Seuraavista kohteista voit rakentaa ikimuistettavan perinne-, hypistely- ja ostosmatkan.

Lapuan Kankureiden tehtaanmyymälä | Vanhan Paukun kulttuuri- ja yrityskeskus, Vanhan Paukun tie 1. Tunnelmallisessa tehdasmiljöössä runsas valikoima ajattomia pellava- ja villatekstiileitä.

Auki ma–pe klo 11–18, la klo 10–15 (juhlapyhinä poikkeuksia) | 050 527 5728 | lapuankankurit.fi

Annalan kutomo ja maisemakahvila | Lankilantie 104 | Kotimaisia sisustus- ja verhoilukankaita sekä sisustustuotteita. Myymäläkahvila Villa Café & Shop tehdasmiljöössä kohisevan Lankilankosken rannalla auki ti–to klo 12–18 sekä ryhmille ympäri vuoden ajanvarauksella | Varaukset 043 211 0042 tai villa@annala.fi
Lue lisää annala.fi.

”Tulis jo talavi, niin näkis mitä köyhät pukoo päälleen.” Lapualainen sananparsi

Muita kädentaitojen kohteita Lapualla

Mumma Design | Myymälä ja ateljee Lapuan Karhunmäen kylässä. Tekstiilimuotoilija Niina Koivusalon kuoseissa eteläpohjalaiset tarinat muuttuvat käyttötekstiileiksi ja käsin painetuiksi pellavatuotteiksi. Ryhmät tervetulleita läpi vuoden ennakkovarauksella. Kesä-heinäkuussa myös Kahvila Mumma. Karhunmäentie 948 | 040 772 1698 |mummadesign.fi | niina.koivusalo@mummadesign.fi

Savipaja Lintukoto | Vasunmäentie 351 | Kaunis myymälä maaseudun rauhassa yhdistää persoonallisen keramiikan, kodin tekstiilit ja sisustuksen vierailukohteeksi. Ympärillä puutarha veistoksineen ja erikoiskasveineen. Ryhmien vierailut ja kahvitarjoilut ennakkotilauksella | Vuokko Korkeamäki 050 560 3079 | lintukoto@netikka.fi | lintukoto.fi

”On mulla pareekin paita, mutta se on justihin paikattavana”. Lapualainen sananparsi

Lisää inspiroivia kohteita aivan naapurissa Kauhavalla!

Tekstiilitavaratalo Lankava | Kauppatie 65 | Runsaassa lanka-, kude- ja käsityötarvikevalikoimassa ideat saavat siivet. Värien ja materiaalien äärellä viihtyvät niin neulojat, virkkaajat kuin kudonnan ja makrameen ystävät. | Ma–pe klo 10–17, la klo 10–14, sunnuntaisin ja juhlapyhinä suljettu. | 06 434 5500 | lankava@lankava.fi | lankava.fi

101-vuotias yritys, jonka perusti tomera Lyyli Karppinen!

Tuulia Design | Kauppatie 89 | Käsillä tekevän hurmaava unelmakauppa. Ideoita, innostavia materiaaleja, työvälineitä ja tarvikepaketteja askarteluun ja käsityöhön niin aloittelijoille kuin konkareille. | Auki ma–pe klo 10–17, la klo 10–14. | 050 496 8279 / Minna tai 050 302 7766 / Hanna | info@tuuliadesign.fi | tuuliadesign.fi

Hanna ja Minna-Tuulia

Kaikilla sitä komeellahan kun pairanhännälläkin. Sananparsi Ylistarosta.

Lisää kohteita Kauhavalla

Iisakki Järvenpään puukkotehdas ja tehtaanmyymälä | Passinraitti 32 **|** Tehdaskierros saa hämmästelemään puukkoperinnettä, jossa taitava käsityö ja perinteiset materiaalit saavat muotonsa. Myymälässä pieni historiaosasto sekä runsas valikoima puukkoja, koruja ja lahjatavaraa.

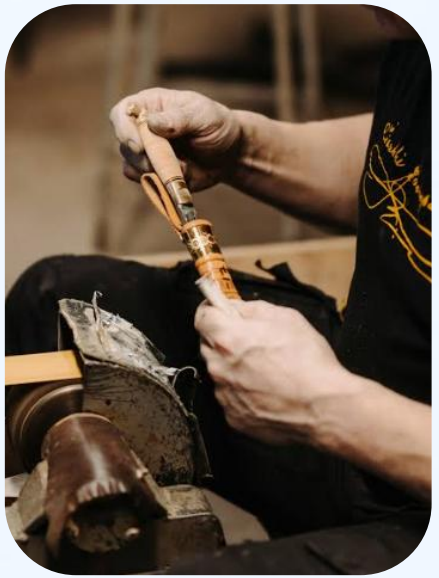
Myymälä ma–pe klo 9–16, kesä–heinäkuussa ma–pe klo 10–17. La ja su suljettu. Tarkista poikkeusaukiolot. | 050 452 7655 | info@iisakkijarvenpaa.fi | iisakkijarvenpaa.fi

HUOM! Bussiryhmä voidaan jakaa puoliksi kahteen pienempään kohteeseen ja sitten vaihtaa päikseen!

Puukko- ja tekstiilimuseo | Kauppatie 88, kirjaston yhteydessä. | Paikallinen käsityöperinne avautuu harvinaisten puukkojen, kauniiden tekstiilien ja kiehtovan nappikokoelman kautta. Tutustu puukonteon vaiheisiin ja Kauhavan maineikkaaseen kudontahistoriaan. | Museo auki kirjaston aukioloaikoina ma ja to klo 12–19, ti ja ke klo 12–18, pe klo 12–16 (tarkista sesonkien poikkeukset).

Opastettu kierros aina ennakkovarauksella. Hinta aukioloaikoina 25 € / ryhmä, muulloin 50 € / ryhmä. Kierroksen kesto 30–45 minuuttia, ryhmäkoko noin 20 henkilöä. | 040 148 4420 tai 040 579 7260 | kauhava.fi/puukkomuseo puukkomuseo@kauhava.fi |

Kosolan kievarin ja majatalon perusti vuonna 1900 Iisakki Kosola. Hän oli entinen puukkojunkkari ja murhamies, joka oli tehnyt vankilassa parannuksen ja pääsi vielä leskenä hyviin naimisiin toisen lesken, Marian, kanssa. Entisiä ja yhteisiä lapsia parilla oli yhteensä 14.

Edelleen Kosolassa syödään hyvin ja kaffitellaan, mutta majoittujat ohjataan seudun hyviin hotelleihin.

Majoitusta ryhmille Lapualla

Hotelli Lapuahovi ja ravintola keskustassa | 33 huonetta, 74 vuodepaikkaa | majoittujille aamiainen | Puistotie 2 Lapua | 050 3705677 | varaukset@lapuahovi.fi

Maisemahotelli Simpsiönkullas | 18 huonetta, 55 vuodepaikkaa | Yläkalliontaival 12 Lapua, 4 km keskustasta | Huoneista upeat näkymät lakeudelle | 044 771 7852 | info@simpsionkullas.fi

Wanha Karhunmäki | Karhunmäentie 923 Lapua |130 vuodepaikkaa | rauhallinen sijainti 10 km keskustasta | ent. kristillinen kansanopisto, Körttimuseo | aamiainen ja ruokailut tilauksen mukaan | 06 437 7757 ja 050 540 1711 info@wanhakarhunmaki.fi | wanhakarhunmaki.fi

Majoitusta ryhmille Kauhavalla

Lentohotelli | ent. Kauhavan Lentosotakoulu | Loppusuora 22 Kauhava | Useita huonetyyppejä premium-tasosta hostel-majoitukseen. Satoja vuodepaikkoja, myös caravan-paikkoja. Miljöössä näkyy alueen historia lentosotakouluna ja varuskuntana. | Huonevaraukset 050 4637515 tai info@lentohotelli.fi.

Härmän Kylpylä | Vaasantie 22 Ylihärmä (Kauhava) | hotelli ja ravintola, monipuoliset uima-altaat, hoitoja, viihteellistä ohjelmaa sekä uusi, elämyksellinen Paanu Relax Spa! | Ryhmämyynti 06 4831 600 | myynti@harmankylpyla.fi

PowerParkin majoitus | Puistotie 3 Alahärmä (Kauhava) | hotellihuoneita, mökkejä ja huoneistoja läpi vuoden | aamupala ja ravintolapalveluita | 010 3477 600 | info@powerpark.fi

Entisajan majoitusta

Kun piiat ja rengit lähtivät töihin maatilojen kaukaisille pelloille, he majoittuivat useiksi päiviksi tätä tarkoitusta varten rakennettuihin kytötupiin. Siellä oli lysti olla!

Tämä Lapuan Alajoen kytötupa on ennallistettu vapaaseen käyttöön. Sitä huoltaa Lapua-Seura. Tuvassa on pöytä ja penkit, nukkumaparvi ja takka, mökin takana hyyskä. Osoite Jokitie 576, Lapua. Ovi on aina auki. Ympärillä lakeutta silmänkantamattomiin.
Kuva: Visit Lapua

Tervetuloa Pohjanmaalle!
Pirämmä teistä hyvää huolta!

KOSOLAN TALO